

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
Hungarian Chamber of Commerce and Industry
EU képviselő/EU Representative Office
11, Boulevard Bischoffsheim, 1000 Brussels

Tel: +32-(0)2-737 -1403 Fax: +32-(0)2-735-6599
Mobil: +32-(0)494 11 53 91
E-mail: hcci.bxl@skynet.be

EU HÍRLEVÉL

2015/15. szám október 15.

HÍREK

- Brüsszeli Magyar Gazdasági Klub: A növekedés finanszírozásának lehetőségei Európában
- Tőkepiaci unió: cselekvési terv a vállalkozások és a beruházások finanszírozásának fellendítésére
- KKV-eszköz: „kiválósági pecsét” az ígéretes projektek számára
- 16 milliárd euró kutatásra és innovációra a következő két évben
- Az online fizetés piacának megnyitása: alacsonyabb díjak, kevesebb csalás
- Horizont 2020 pályázatok 2016-ban és 2017-ben
- Egyeztetés a belső piaci stratégiáról
- „Fogyassza egészséggel, európai!”

ESEMÉNYEK

- A gyártás jövője – ipar 4.0
- Zárókonferencia: Oktatás és szakképzés a turizmus szektorban
- Tudás- és Innovációs Közösség (KIC) a városi mobilitás területén
- E-készségek a turizmus szektorban
- H2020 Információs Nap: Intelligens, zöld és integrált közlekedés
- Innováció vezérelt piaci kereslet
- Európai Turizmus Indikátor Rendszer és akadálymentes turizmus
- REACH: az engedélyezési kérelmek ésszerűsítése
- Online konferencia: A szabványok szerepe az innovációban
- Munkaszervezés és munkahelyi tanulás
- Magas szintű konferencia: Európai Innovációs Partnerség a nyersanyag területén
- Európai Turizmus Napok

PÁLYÁZAT

- Aktuális pályázati kiírás** ● Horizont 2020: Női Innovátor Díj ● Gyorsított innováció (Fast Track to Innovation/FTI) ●

FÓKUSZBAN AZ UNIÓ

Brüsszeli Magyar Gazdasági Klub:

Mi nehezíti a vállalkozások működését az EU belső piacán?

Brüsszeli Magyar Gazdasági Klub: A növekedés finanszírozásának lehetőségei Európában

Nyolc év hagyományát folytatva 2015. október 6-án az MKIK Brüsszeli EU Képviselőlete és a Belgiumi Magyar Nagykövetség Külgazdasági Irodája közösen Brüsszeli Magyar Gazdasági Klubot (BRÜMAG) szervezett. Milyen tendenciák figyelhetők meg az európai bankszektor szabályozásában, fejlődésében? A bővülő hitelezés garancia-e a gazdasági fellendülésre? Milyen új uniós finanszírozási eszközök állnak a KKV-k rendelkezésére? Ezekre a kérdésekre keresték a választ a meghívott szakértők egy kerekasztal-beszélgetés során, amelyről részletesen olvashatnak a Hírlevél „Fókuszban az Unió” rovatában. A következő BRÜMAG 2015. december 10-én lesz Brüsszelben, témája a digitális gazdaságban rejlő lehetőségek.

További információk:
hcci.bxl@skynet.be

Tőkepiaci unió: cselekvési terv a vállalkozások és a beruházások finanszírozásának fellendítésére

Az Európai Bizottság útjára indította a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési tervet, amely segít abban, hogy 2019-re létrejöjjön a 28 uniós tagállam egységes tőkepiaca. A tőkepiaci unió célja a beruházások hiányának határozott kezelése azáltal, hogy növeli és diverzifikálja az európai vállalkozások és a hosszú távú projektek finanszírozási forrásait. A Bizottság emellett le kívánja bontani a határokon átnyúló uniós befektetések akadályait, hogy a vállalkozások és az infrastrukturális projektek könnyebben hozzájuthassanak a szükséges finanszírozáshoz, függetlenül a földrajzi elhelyezkedésüktől.

További információk:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5731_hu.htm

A tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv:

http://ec.europa.eu/finance/cap-ital-markets-union/index_en.htm#action-plan

KKV-eszköz: „kiválósági pecsét” az ígéretes projektek számára

A „kiválósági pecsétet” (Seal of Excellence) azok az ígéretes projektek kaphatják meg, amelyek a Horizont 2020 keretprogramból a források szűkössége miatt nem részesülhettek támogatásban, de a szigorú kritériumokon alapuló független pályázat-elbírálási folyamatban magas pontszámot értek el. Ez segíthet abban, hogy a projektek más forrásból, például az európai strukturális és beruházási alapokból vagy más nemzeti vagy regionális beruházási programokból finanszírozáshoz jussanak. A mostani kísérleti szakaszban a „kiválósági pecsétet” először csak a Horizont 2020 keretprogram KKV-támogató eszköz keretében a kis- és középvállalkozások által benyújtott pályázatok nyerhetik el. A kezdeményezés később kerülhet kiterjesztésre a „Horizont 2020” keretprogram más területeire is.

További információk:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5801_hu.htm

Kiválósági pecsét:

<http://ec.europa.eu/research/regions/index.cfm>

16 milliárd euró kutatásra és innovációra a következő két évben

A következő két évben az Európai Bizottság mintegy 16 milliárd euró kutatási és innovációs forrást biztosít a Horizont 2020 keretében. A program számos területet támogat: az európai feldolgozóipar modernizálását (1 milliárd euró); az automatizált gépjárművekkel kapcsolatos technológiákat és szabványokat (több mint 100 millió euró); a „dolgok internete” kezdeményezést az EU gazdasági ágazatainak digitalizálásáért (139 millió euró); az Ipar 2020-t (670 millió euró); az intelligens és fenntartható városokat (232 millió euró) stb.

További információk:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5831_hu.htm

EU-tagállamok ország profiljai és kiemelt projektek:

http://ec.europa.eu/research/horizon2020/index_en.cfm?pg=country-profiles

Az online fizetés piacának megnyitása: alacsonyabb díjak, kevesebb csalás

Az Európai Parlament megszavazta azt az uniós jogszabálytervezetet, amely kötelező adatvédelmi és felelősségvállalási szabályok lefektetésével tenné biztonságosabbá az online fizetést. Jelenleg az Európai Unió internetes fizetési piaca felaprózódott és drága, csaknem 130 milliárd euróba kerül, ami az uniós GDP több mint egy százaléka. Az új szabályzással csökkennek a költségek, javulna a fizetések biztonsága, és új szereplők léphetnek piacra innovatív mobil és internetes alkalmazásokkal. A jogszabálytervezetet a Miniszterek Tanácsának még el kell fogadnia ahhoz, hogy az új szabályok életbe léphessenek.

További információk:

<http://www.europarl.europa.eu/news/hu/news-room/content/20151002IPR95307/html/Az-online-fizet%C3%A9s-piac%C3%A1nak-megnyit%C3%A1sa-alacsonyabb-d%C3%ADjak-kevesebb-csal%C3%A1s>

Horizont 2020 pályázatok 2016-ban és 2017-ben

Összefoglaló táblázat segíti a pályázókat a 2016. és 2017. évben várható Horizont 2020 pályázati kiírásokról (a várható kiírások prioritási területenként, a pályázat kiírásának és benyújtási határidejének dátuma, elérhető támogatás). A két évben összesen 45 kiírás megjelenését tervezik csaknem 10 milliárd euró összegben. A KKV-k számára a KKV-eszköz (SME Instrument), az INNOSUP és a Fast Track to Innovation a legrelevánsabb pályázati kiírás. A KKV-eszköz pályázatait 2015. november 26-án kerülnek kiírásra, az első fázis következő benyújtási határideje 2016. február 24, a második fázisának pedig 2016. február 3.

További információk:

<http://www.h2020.gov.hu/nemzetkozi-tevekenysegi/nemzetkozi-hirek/varhato-horizont-2020?objectParentFolderId=9383>

Egyeztetés a belső piaci stratégiáról

A biztonsági testület irányadó vitát tartott a belső piacot érintő két kulcsfontosságú kérdésről: a belső piaci stratégiáról és a munkavállalói mobilitásra vonatkozó csomagról. Az eszmecsere során szó esett arról, hogy miként lendíthető fel az áruk és szolgáltatások határon átnyúló kereskedelmi cseréje, továbbá hogy a munkavállalói mobilitás előmozdítására milyen kiegyensúlyozott megközelítés alkalmazható. Az új Belső Piaci Stratégiát várhatóan 2015. október végén hozzák nyilvánosságra.

További információk:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5763_en.htm

„Fogyassza egészséggel, európai!”

Az európai termelőket 2016-ban számos – összesen 111 millió euró értékű – program segíti az EU-n kívüli és belüli új piacokon való megjelenésben és a fogyasztás népszerűsítésében. Az új promóciós politika abban fogja segíteni az ágazat szereplőit, hogy új piacokon vessék meg a lábukat, illetve azokon megszilárdítsák a pozícióikat, továbbá az európai fogyasztókban is tudatosítja az európai mezőgazdasági termelők erőfeszítéseit. Az új szabályok szerint az eddigi 50%-os uniós társfinanszírozási ráta 70–80%-ra (Görögország és Ciprus esetében akár 85%-ra) növekszik. A 2016-os program olyan harmadik országokra irányul, amelyekben a különösen nehéz piaci helyzetben lévő uniós ágazatok (pl. a tejipar és a sertéshúságazat) termékeinek forgalma a legnagyobb növekedési potenciállal bír.

További

információk:

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5804_hu.htm

2015. október 20. Brüsszel

A gyártás jövője – ipar 4.0

Szervező: ScienceBusiness

Helyszín: Thon Hotel, 75 rue de la Loi

Program és további információk:

<http://www.sciencebusiness.net/events/2015/the-future-of-manufacturing-industry-40/>

Kontakt:

ruxandra.cracea@sciencebusiness.net

2015. október 21. 9:30 – 17:00 Brüsszel

Záró-konferencia: Oktatás és szakképzés a turizmus szektorban

Szervező: Európai Bizottság

Helyszín: The Square, rue Mont des Arts

Regisztráció és további információk:

<http://www.eutourismskills.eu/>

2015. október 20. 14:00-17:00 Brüsszel

Tudás- és Innovációs Közösség (KIC) a városi mobilitás területén

Szervező: Chalmers, City of Gothenburg

European Office

Helyszín: Európai Parlament, P3C050 terem

További információk:

<http://europeanurbanmobility.eu/>

Regisztráció:

<http://europeanurbanmobility.eu/register/>

2015. október 21., Brüsszel

E-készségek a turizmus szektorban

Szervező: Európai Bizottság

Helyszín: The Square,

rue Mont des Arts

További információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8208&lang=en&title=Save%2Dthe%2Ddate%3A%2DConference%2Don%2De%2Dskills%2Din%2Dtourism

2015. november 5. Brüsszel

H2020 Info Nap: Intelligens, zöld és integrált közlekedés

Szervező: Európai Bizottság

További információk:

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=events&eventcode=D7185674-DE6C-2C3A-6BFC1426216A4F51>

Regisztráció:

<https://scic.ec.europa.eu/fmi/ezreg/TRANSPORTINEA2015/start>

2015. november 11. Brüsszel

Innováció-vezérelt piaci kereslet

Szervező: Európai Bizottság

Helyszín: The Hotel, 38 boulevard de Waterloo

További információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8401&lang=en&title=Conference%3A%2DWhich%2Dpolicies%2Dstimulate%2Ddemand%2Dfor%2Dinnovation%2Din%2Dtimes%2Dof%2Dbudgetary%2Dconsolidation%3F

2015. november 16-17., Brüsszel
Európai Turizmus Indikátor Rendszer és
akadálymentes turizmus
 Szervező: Európai Bizottság

Regisztráció és további információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8209&lang=en&title=European%2DTourism%2DIndicators%2DSystem%2Dconference%2Dand%2DAccessible%2DTourism%2Dworkshop

2015. november 17. Brüsszel
REACH:
az engedélyezési kérelmek ésszerűsítése
 Szervező: Európai Bizottság
 Helyszín: Albert Borschette Konferencia
 Központ, 36 rue Froissart

Regisztráció és további információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8399&lang=en&title=Workshop%2Don%2D27Streamlining%2Dapplications%2Dfor%2Dauthorisation%27

2015. november 17.
Online konferencia:
A szabványok szerepe az innovációban
 Szervező: CEN, CENELEC
 Helyszín: online

Regisztráció és további információk:

research@cencenelec.eu

2015. november 19. Brüsszel
Munkaszervezés és munkahelyi tanulás
 Szervezők: Eurofund, Cedefop, EGSZB
 Helyszín: Európai Gazdasági és Szociális
 Bizottság (EGSZB), 99 rue Belliard, JDE 62 terem

További információk:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-work-organisation-learning>

Regisztráció:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-work-organisation-learning-registration>

2015. december 9-10. Brüsszel
Magas szintű konferencia:
Európai Innovációs Partnerség
a nyersanyag területén
 Szervező: Európai Bizottság

További információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8433&lang=en&title=Third%2DHigh%2DLevel%2DConference%2Dof%2Dthe%2DEuropean%2DInnovation%2DPartnership%2D%28EIP%29%2Don%2DRaw%2DMaterials%2Dand%2DHorizon%2D2020%2DBrokerage%2DEvent%2Don%2DRaw%2DMaterials

2015. december 16. Brüsszel
Európai Turizmus Napok
 Szervező: Európai Bizottság
 Helyszín: Charlemagne Épület,
 170 rue de la Loi

További információk:

http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8205

Gyorsított innováció (Fast Track to Innovation/FTI)

Az európai gazdaság élénkítését segítő „Gyorsított innováció” innovatív vállalkozások és szervezetek részére nyújt támogatást azzal a céllal, hogy végső lökést adjon a kiváló ötletek piacra jutásához. Az eszköz olyan kisebb – három-öt szervezetből álló – konzorciumokat támogat, amelyekben jelentős a vállalkozói részvétel.

Támogatás: max. 3 millió euró
Jelentkezési határidők:
2015. szeptember 1.
2015. december 1.

További információk:

http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm

Női Innovátorok Európai Díja 2016 Horizont 2020 pályázat

Az Európai Bizottság meghirdette a Női Innovátorok Európai Díját a Horizon 2020 program keretében. A díjat az a három vállalkozónő kaphatja meg, aki kiemelkedő innovatív ötleteit piacra vitte. Minden olyan nő pályázhat a díjra, aki (társ-) alapítója egy cégnek, és amely cég uniós KFI forrás kedvezményezettje volt.

Díj: max. 30000 euró
Jelentkezési határidő:
2015. október 20.

További információk:

http://ec.europa.eu/research/participants/portal/doc/call/h2020/h2020-wiprize-2015/1645188-wipleaflet2016_en

Brüsszeli Magyar Gazdasági Klub:
„A növekedés finanszírozásának lehetőségei Európában – a bankszektor jövője”

Nyolc év hagyományát folytatva 2015. október 6-án az MKIK Brüsszeli EU Képviselte és a Belgiumi Magyar Nagykövetség Külgazdasági Irodája közösen Brüsszeli Magyar Gazdasági Klubot (BRÜMAG) szervezett. A BRÜMAG témája az európai gazdaság és az uniós KKV-k finanszírozásának lehetőségei volt, amelyet Nagy Zoltán nagykövet (Magyarország Brüsszeli Nagykövetsége) és Krisán László vezérigazgató (KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt.) köszöntőbeszédeit követően egy kerekasztal-beszélgetés során vitattak meg a következő meghívott gazdasági és pénzügyi szakértők:

- *Baranyay László* alelnök, Európai Beruházási Bank (EIB)
- *Dr. Stebalczky Tibor* COREPER I. nagykövet, Magyarország Állandó Képviselte az EU mellett
- *Nikolletti Antal* igazgató, Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD)
- *Dr. Székely István Pál* igazgató, Gazdasági és Pénzügyi Főigazgatóság, Európai Bizottság
- *Banai Ádám* főosztályvezető, Magyar Nemzeti Bank
- *Krisán László* vezérigazgató, KAVOSZ Vállalkozásfejlesztési Zrt.

A szakértői beszélgetést *Harsányi Csaba*, a Magyar Fejlesztési Bank Brüsszeli képviselétének igazgatója moderálta, és arról a pénzügyi rendszert jelenleg jellemző ellentmondásról kérdezte az előadók véleményét, miszerint a gazdasági és pénzügyi válságot egyszerre követte a likviditás bővülése és a banki szabályozás szigorodása.

Dr. Stebalczky Tibor véleménye szerint nemhogy likviditási bővülésről, de a „bőség zavaráról, az alapok elburjánzásáról” beszélhetünk. Jelenleg nagyon sokféle uniós eszköz áll rendelkezésre a gazdasági szereplők finanszírozására (COSME, Horizont 2020, EFSI stb.), a problémát az jelenti, hogy a végfelhasználók nem tudnak kiigazodni a kezdeményezések labirintusában. Finanszírozási lehetőségek vannak tehát, de hogy a valóságban ezek milyen hatékonysággal kerülnek felhasználásra, az már más kérdés. *Stebalczky Tibor* szerint arra kellene odafigyelni, hogy a vállalkozói réteghez a gyakorlatban is eljussanak ezek a lehetőségek, ismerjék ezeket az alapokat, tudják mi mire használható fel. *Harsányi Csaba* kiemelte, hogy talán itt a bankszektor szerepe a legfontosabb: nem feltétlenül a vállalkozóknak kellene ismerniük az alapokat, hanem a banki közvetítőknek kellene segítséget nyújtani abban, hogy a felhasználási célokhoz a megfelelő alapot társítsák, ajánlják. *Dr. Stebalczky Tibor* véleménye szerint az Európai Uniónak és a nemzeti szintű kezdeményezéseknek jelentős szerepe van abban, hogy segítsen piacot teremteni az uniós kis- és középvállalkozások számára. Példaként említette az energiahatékonysági jogi szabályozást, amely szerte Európában megrendeléseket teremtett a szektor vállalkozóinak.

Dr. Székely István Pál felhívta a figyelmet arra, hogy mind a kockázat egységének alulárázása, mind a kockázat mennyiségének alulbecslése hozzájárult a pénzügyi krízis kialakulásához. A veszteségek enyhítésére rendelkezésre álló tőke kevésnek bizonyult, és mivel a hitel a gazdaság és a pénzügyi piacok éltető eleme, a kormányok kénytelenek közbelépni az adófizetők pénzét használva (Írorszában a GDP 40 százalékát, Szlovákiában a GDP 10-15 százalékát fordították erre a célra). A kockázatok helyes árazása, a szigorúbb banki szabályozás és a költségcsökkentések elengedhetetlenek egy stabil pénzügyi rendszer felépítéséhez. A költségcsökkenés számos terület reformján keresztül érhető el, ideértve a szabályozási környezet fejlesztését, a jogi, az adó és egyéb

banki kiadások visszaszorítását. Anekdotikus példaként említette, hogy a magyar vállalkozások teljes bevételük 5 százalékát veszítik el áramszünet miatt.

Baranyay László röviden bemutatta az EU 28 tagállamának tulajdonában álló Európai Beruházási Bankot (European Investment Bank/EIB), amely 30 százalékos arányban a kis- és középvállalkozásokat finanszírozza. A 2014-2020-as programozási időszakra az Európai Beruházási Bank egy újabb, 1,5 milliárd euró összegű hitelkeretet biztosít Magyarország számára, további négyuniós program megvalósításához kapcsolódó beruházások támogatására. Ugyan a 2008-2009-es válságon nagyjából már túl van az Európai Unió, most újabb válságokkal szembesülünk (migráció, Görögország összeomlása, Ukrajna helyzete) – hangsúlyozta Baranyay László. A fogyasztói árak minimális növekedését ugyan pozitívan értékelte, de felhívta a figyelmet arra, hogy a tartósan nagyon alacsony szinten alakuló infláció (extrém esetben defláció) is hordozhat kockázatokat.

Banai Ádám felhívta a figyelmet arra, hogy a bővülő finanszírozási lehetőségek ellenére a magyar vállalati szektor ma sokkal kevésbé aktív és kevesebb a hiteligény a magyar bankrendszer felé. A magyar bankrendszer ugyan ki tudná szolgálni a vállalkozói igényeket, de az elfordult a bankszektortól: a magyar tapasztalatok szerint a cégek egyrészt az anyavállalatokon keresztül kedvezőbb feltételek mellett részesednek külföldi hitelből, másrészt alternatív finanszírozásokat keresnek. Banai Ádám véleménye szerint az Egyesült Államokban elterjedt közösségi finanszírozás (crowdfunding) Magyarországon nem fog számottevő teret nyerni a lakosság kockázatmegítélése miatt.

Nikoletti Antal a vállalkozói passzivitást egy másik oldalról közelítette meg. Véleménye szerint Magyarországon alacsony a vállalkozó kedv és az életképes projekt, a kis- és középvállalkozásoknak nincsen széles bázisa. „Túl sok az eszkimó és kevés a foka” – fogalmazta meg Nikoletti Antal. A hazai KKV réteg európai viszonylatban példátlanul alacsony szinten vesz igénybe banki hitelt fejlesztéseikhez, illetőleg folyó kiadásainak finanszírozásához. Főként kényszerből indítanak vállalkozást és létfenntartásuk finanszírozását kívánják biztosítani. Magyarországon túl sok bank van jelen, ezek számának radikális csökkenésére van szükség (maximum 5 bank elegendő lenne), így a közeljövőben számos banki felvásárlás és összeolvadás várható.

Krisán László is egyetértett azzal, hogy a piac bővelkedik pénzügyi forrásokban, mivel a válságot követően a bankok engedtek a satuféken és több növekedést célzó program is elindult. A probléma abban áll, hogy a vállalkozói réteg és a pénzintézetek nem ugyanazon logika szerint gondolkodnak. A magyar vállalkozó főként az uniós „ingyen pénzt” várja, és nem hajlandó a bankok által pénzért kínált hitelért folyamodni, még akkor sem, ha ennek költsége alacsony. „Amíg van ingyen pénz, addig a nagyon olcsó pénz sem érdekli” – fogalmazott Krisán László. Ez pedig nem egy egészséges állapot. A magyar vállalkozói szektor egyelőre várja a 2014-2020-as uniós költségvetés által ígért vissza nem térítendő támogatásokat (VNT), amelyek meghirdetésére 2015-ben tömegesen lehet számítani, de az első uniós kifizetések még a legnagyobb csoda esetén is csak 2016 végén történnek majd meg. A KKV-kat kombinált mikrohitel termékek kidolgozásával kell felkészíteni arra, hogy az „ingyen pénz” egy napon majd megszűnik. További problémát jelent az uniós pénzek magyarországi lehívásában az is, hogy az uniós és magyar KKV definíció között igen nagy a torzulás: ami Nyugat-Európában kis- és középvállalkozásnak számít, az Magyarországon már nagyvállalkozás. Krisán László véleménye szerint Magyarországon kb. 600 KKV célzott támogatására, felkarolására lenne szükség ahhoz, hogy ki lehessen építeni a középvállalkozói osztályt, akik aztán magukkal húzhatják a kisebb cégeket. Releváns kockázati-ke-piac Magyarországon még nem alakult ki, jelentős kulturális és intézményi nézőpontváltás nélkül nem is fog.

Harsányi Csaba zárszóként úgy fogalmazott, hogy jelentős gondolkodásbeli változásra van szükség mind a KKV-szektor, mind a bankszektor illetően. A cégek ugyanis továbbra is hajlamosak az elérhető uniós forrásokhoz igazítani fejlesztéseiket – még akkor is, ha ezek a cég működésének szempontjából haszontalan beruházások – és nem fejlesztési igényeikhez keresni uniós forrásokat. A bankok pedig sokszor utasítanak el életképes vállalkozói projekteket kizárólag üzleti tervük megítélése alapján.